

Publicera på internet

Vid publicering på internet kan yttrandefriheten skyddas på samma sätt som i radio, tv och tidningar. Vissa kan omfattas av ett automatiskt grundlagsskydd, som exempelvis massmediaföretag. Men även mindre företag, privatpersoner och organisationer/klubbar kan ansöka om utgivningsbevis för att få sin webbplats grundlagsskyddad.

Vad innebär grundlagsskydd?

Grundlagsskyddet innebär bland annat att:

- särskilda ansvarsregler gäller för yttrandefrihetsbrott
- utgivaren ansvarar för det som publiceras
- meddelare har rätt att vara anonyma – myndigheter får inte forska efter deras namn och journalister får inte avslöja meddelarens identitet
- myndigheter inte får förhandsgranska eller försvåra publicering (censurförbud)
- PuL/GDPR gäller inte om dess tillämpning strider mot yttrandefrihetsgrundlagen (YGL).

Vilka kan få grundlagsskydd?

Automatiskt grundlagsskydd

- Massmediaföretag kan under vissa förutsättningar omfattas av ett automatiskt grundlagsskydd för sina databaser eller webbplatser.
- Massutskick av e-post, exempelvis nyhetsbrev, kan omfattas av ett automatiskt grundlagsskydd.

Utgivningsbevis

Företag, organisationer och privatpersoner vars webbplatser eller databaser inte omfattas av ett automatiskt grundlagsskydd kan ansöka om ett utgivningsbevis som ger samma grundlagsskydd.

Utgivningsbevis ger grundlagsskydd

Ett utgivningsbevis innebär att webbplatsen får grundlagsskydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen. Grundlagsskyddet gör att reglerna i PuL/GDPR inte gäller och då är det tillåtet att publicera personuppgifter som till exempel namn och adress utan att personen som nämnts gett sin tillåtelse.

Alla webbplatser som publicerar personuppgifter har inte utgivningsbevis och för dem gäller personuppgiftslagen/dataskyddsförordningen. Vem som helst kan ansöka om ett utgivningsbevis för sin webbplats. Det är Myndigheten för press, radio och tv som utfärdar utgivningsbevis. Läs mer här: <http://www.mprt.se>

Utgivningsbeviset ger inte rätt att publicera vad som helst

Ett utgivningsbevis ger inte rätt att publicera vad som helst. De handlingar som strider mot grundlagen som till exempel förtal, olaga hot eller hets mot folkgrupp kan polisanmälas. I vissa fall kan också Justitiekanslern ta upp åtal som handlar om förtal.

Utgivningsbevis

Privatpersoner, företag, organisationer och myndigheter kan ansöka om utgivningsbevis. Ett utgivningsbevis är giltigt i tio år och kan sedan förnyas. Ansökan om förnyelse sker på samma sätt och på samma blankett som en ursprunglig ansökan. Utgivningsbeviset ger samma grundlagsskydd för yttrandefriheten som massmedieföretag har för sina publiceringar på internet. Ni ansöker om utgivningsbevis hos Myndigheten för press, radio och tv (MPRT).

Förutsättningar för att få utgivningsbevis

Man kan bara få utgivningsbevis om databasen

- är tillgänglig för allmänheten
- tillhandahålls på särskild begäran, det vill säga att besökaren aktivt söker upp den
- är väl avgränsad och framstår som en sammanhållen produkt, exempelvis genom enhetlig formgivning
- inte kan ändras av någon annan än redaktionen
- har ett namn som innehåller ett domännamn

Dessutom måste databasen ha:

- anknytning till Sverige, till exempel genom att redaktionen finns i här
- en behörig utgivare
- ett namn som inte kan förväxlas med någon annan databas som finns registrerad hos MPRT

Vad gäller för diskussionsforum och gästböcker på webbplatsen?

Modererade diskussionsforum kan få grundlagsskydd

Om alla inlägg godkänns av redaktionen innan de publiceras är det möjligt att få utgivningsbevis.

Omodererade diskussionsforum har inte grundlagsskydd

Webbplatser som innehåller omodererade diskussionsforum, artikelkommentarer, gästböcker och liknande omfattas inte av grundlagsskyddet eftersom de kan ändras av andra än redaktionen.

Lyft ut det omodererade diskussionsforumet

Om man har en omodererad tjänst och vill ha ett utgivningsbevis så måste den omodererade tjänsten skiljas av så att den för användaren framstår som en egen databas. Det kan t.ex. ske genom avvikande formgivning. Det är också viktigt att det högst upp i anslutning till de omodererade kommentarerna tydligt framgår att den som skriver ett inlägg själv ansvarar för detta.

Skyldigheter

Om du får ett utgivningsbevis för en databas eller webbplats så har du vissa skyldigheter.

- En utgivare ska alltid finnas. Han eller hon har ensam det straffrättsliga ansvaret för vad som publiceras. Utgivaren ska anmälas till MPRT.
- Webbplatsens och utgivarens namn samt vem som har utsett utgivaren ska publiceras på webbplatsen.
- Innehållet på webbplatsen ska dokumenteras i sex månader.

Skyldigheterna påverkar inte grundlagsskyddet men är i de flesta fallen straffsanktionerade.

Ansvarig utgivare

Varje sändning eller databas som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen ska ha en utgivare utsedd och anmäld. Det är utgivaren som ensam bär ansvaret för det som sänds eller publiceras i databasen. Uppgift om vem som är utgivare ska vara tillgänglig för allmänheten.

Vem utser utgivaren?

Den som driver sändningen eller den grundlagsskyddade verksamheten med databasen är skyldig att utse och anmäla en utgivare. Med "den som driver verksamheten" menas innehållsleverantören och inte den som endast medverkar med den tekniska sändningskapaciteten.

Vem får vara ansvarig utgivare?

För att vara utgivare måste personen ha fyllt 18 år och vara folkbokförd i Sverige. Utgivare för databaser med grundlagsskydd måste dessutom vara svensk medborgare. En person som är försatt i konkurs eller har förvaltare enligt särskilda bestämmelser i lag får inte vara utgivare. Utgivaren kan utse en ställföreträdande utgivare som då måste godkännas av den som sänder.

Vad är utgivaren ansvarig för?

Utgivaren är juridiskt ansvarig om yttrandefrihetsbrott begås, till exempel hets mot folkgrupp, förtal eller förolämpning. Utgivaren ska ha rätt att bestämma över innehållet så att inget sänds eller publiceras mot hans eller hennes vilja. Den som ska fungera som utgivare ska alltså ha en praktisk möjlighet att granska det som ska sändas eller publiceras. Även om utgivaren väljer att delegera viss granskning till medarbetare är det alltid han/hon som ensam bär ansvaret.

Hur upphör utgivarens uppdrag?

Ett uppdrag som utgivare kan återkallas av den som utsett utgivaren. En utgivare kan även själv avsäga sig sitt uppdrag. Uppdraget upphör också om utgivaren inte längre kan vara utgivare.